

- До якого періоду відносять філософію Платона та Аристотеля? В чому полягає основна суть та принципова різниця філософських систем Платона та Аристотеля? Який вплив мали філософія Платона та філософія Аристотеля на подальший розвиток філософії та науки?

Філософію Платона та Аристотеля відносять до класичного періоду давньогрецької філософії.

Основна суть філософії Платона полягає в ідеалізмі та теорії ідей. Вона полягає в тому, що реальність, яку сприймаємо за допомогою наших чуттів, є лише відображенням ідеальних форм, а ідеї або форми є справжньою реальністю, незалежною від матеріального світу. Аристотель, у свою чергу, був емпіриком та реалістом. Він підкреслював важливість спостережень та експериментів для отримання знань. Аристотель вважав, що реальність існує в об'єктах навколишнього світу, а не в окремих ідеях.

Вплив філософій Платона та Аристотеля на подальший розвиток філософії та науки величезний. Філософія Платона сприяла розвитку метафізики, теорій знання та політичної філософії. Вчення Аристотеля про логіку, біологію, фізику, метафізику та етику вплинуло на розвиток наукових та філософських дисциплін.

- Розкрийте зміст та взаємозв'язок понять: матеріалізм, ідеалізм; агностицизм, гносеологічний оптимізм; атеїзм, теїзм, деїзм, пантеїзм; космоцентризм, теоцентризм, антропоцентризм; раціоналізм, емпіризм. Зазначте, які з наведених позицій ближче до ваших власних переконань та чому.

- матеріалізм та ідеалізм:

Матеріалізм - матерія є основною реальністю, а світ існує незалежно від свідомості.

Ідеалізм - реальність має ментальне, ідеальне походження, де ідеї формують основу світу.

- агностицизм і гносеологічний оптимізм:

Агностицизм - отримати абсолютне знання про світ неможливо.

Гносеологічний оптимізм - людина здатна необмежено отримувати й розуміти істину про світ через розум, спостереження та дослідження.

- атеїзм, теїзм, деїзм і пантеїзм:

Атеїзм - заперечення існування Бога або богів.

Теїзм - віра в існування одного або кількох богів, які керують або впливають на світ.

Деїзм — віра в те, що бог(и) створив(ли) світ, але не втручаються в його події.

Пантеїзм — віра в те, що природа та Бог є єдиним цілим, світ виникає з Бога.

- космоцентризм, теоцентризм і антропоцентризм:

Космоцентризм - концепція, яка ставить у центр уваги Всесвіт або космос як найважливішу чи найвищу реальність.

Теоцентризм - це переконання, що бог або боги є центральними для всього існуючого.

Антропоцентризм - підкреслення центральної ролі людини в світі, її важливості або піднесення її до статусу визначального аспекту всесвіту.

- раціоналізм і емпіризм:

Раціоналізм - думка, що розум та раціональне мислення є основою для отримання знань про світ.

Емпіризм — думка, що роль досвіду, спостережень і відчуттів у формуванні знань та розумінні світу важливіша.

Мені ближче матеріалізм (бо я вважаю, що думки — всього-на-всього складна реакція на оточуючу нас матерію), агностицизм (бо сучасна наука базується на теоріях та припущеннях, а не перевірених фактах), деїзм (бо я допускаю існування божества, але не як надією Платона, а як певний процес, який дав початок усьому, але далі не втручався), космоцентризм (божество не втручається, а люди — можливо не єдина форма життя) та емпіризм (для кожної людини існує своє раціональне, а досвід — однаковий для всіх).

- Визначте історичні форми теоретичного світогляду та їх основні риси. Які передумови та події викликали зміну історичних форм світогляду?

Форми світогляду:

1) Міфологічний світогляд:

- Притаманні міфи, легенди, релігійні та магічні уявлення про природу, богів, створення світу.

- Людина переважно пояснює світ через сакральні або містичні події, використовуючи символіку та антропоморфізм.

2) Релігійний світогляд:

- Базується на системі релігійних вірувань, догматів та моральних норм, які регулюють життя та пояснюють природу та всесвіт.

- Люди вірять в існування вищої сили або бога (або богів), що впливають на долю людей та світ.

3) Філософський світогляд:

- Це спроба раціонального осмислення світу на основі логіки, розуму та аргументації.

- Філософія ставить питання про природу існування, знання, моралі, справедливості тощо.

4) Науково-природничий світогляд:

- Заснований на наукових методах дослідження та емпіричних фактах.

- Спроба раціонально пояснити природу через експерименти, спостереження та систематизацію знань.

Зміни історичних форм світогляду виникали на основі нових досвідів, знань та культурних трансформацій, що сприяли еволюції та розвитку ідей про світ: філософських та наукових революцій, релігійних реформ, технологічних проривів, суспільних змін.

- В чому полягає проблема антиномічності "чистого" розуму? В чому принципова різниця між "чистим" та "практичним" розумом?

Проблема антиномій "чистого" розуму полягає в тому, що сам розум, намагаючись застосувати свої принципи до абсолютних питань, може призводити до протиріччя чи суперечностей, які неможливо вирішити або виключити.

Відмінність між "чистим" та "практичним" розумом полягає в їхній спрямованості: "чистий" розум займається теоретичним розумінням, тоді як "практичний" розум використовується для орієнтації на моральні та практичні аспекти життя.